

УДК

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ
ТА ГУМАНІЗАЦІЇ МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ
У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ
ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН**

Олійник Анатолій Михайлович
кандидат філософських наук., доцент
Одеський державний екологічний університет, м. Одеса

Інтерес до окремої особистості завжди зростає у кризові, переломні моменти історії людства. Соціальні зміни, що зумовили необхідність прийняття кожним членом суспільства відповідальності за свою долю, призвели до поступового утвердження у суспільній свідомості нової системи ціннісних орієнтацій. Входячі в життя молоді люди, вже не пов'язані з колишніми суспільними досягненнями, і тому, не повною мірою сприйняли і цінності вільного демократичного суспільства. У зв'язку з цим особливого значення набуває процес самовизначення у вищому навчальному закладі, формування системи ціннісних орієнтацій, що мають, головним чином, гуманістичну спрямованість, яка особливо необхідна для успішної її реалізації випускником екологічного вузу.

У сучасній філософській літературі існує точка зору, згідно з якою гуманізм є ідейна течія, що характеризує світогляд і що означає визнання творчого початку в особистості та суспільстві, усвідомлення значущості широко трактованої духовності. Гуманізація світогляду, в цьому випадку, є ступінь вираження у світогляді гуманізму, процес його зростання.

Критичні зауваження, що з'являються в деяких публікаціях на адресу даної точки зору, пов'язані з розумінням безпосередньо самого терміна «суб'єкта духовності». Інший сенс має термін «гуманізм», коли його визначають через поняття «цілісна людина», «всебічно розвинена особистість».

Процес гуманізації в цьому випадку пов'язаний з виділенням індивіда як суб'єкта історичного процесу, формування його як економічної, цивільної, духовної особистості.

Об'єктивною основою гуманізації служить реальне скасування всіх предметних і духовних форм відчуження в ході суспільного розвитку, опредметнення індивідуальності, тобто самоствердження людини всіма своїми діями, своїми почуттями в предметному світі, своїми операційними засобами в мисленні.

Гуманізація світогляду, при такому підході, пов'язана з можливістю присвоєння, самотійної оцінки та усвідомленого застосування як методологічного інструменту різних світоглядних систем.

У практиці виховання і освіти виділяються такі шляхи гуманізації світогляду. Розглянемо їх на прикладі застосування філософського знання - необхідною складовою будь світоглядної системи.

Отже, перший шлях, його ще називають «Шлях з середини», припускає студіювання текстів, входження в систему через індивідуальність її автора, подібно до того як навчаються творчості в живопису, копіюючи оригінали майстрів. Але шлях цей доступний небагатьом: потрібно володіти схильністю до філософствування і величезним терпінням у вивченні текстів.

Інший шлях «Шлях з зовні» передбачає попередню гуманізацію мислення тобто індивідуальне привласнення комплексу культурних технологій розумової діяльності як інструменту розуміння. Таким інструментом може бути знання принципово різних логік.

При існуючому стані справ у вищій навчальній закладі приходять люди, нездатні до сприйняття гуманітарних теоретичних дисциплін в силу нерозвиненості мінімуму розумових технологій. Їхній світогляд носить натуральний, стихійний і в силу історичних причин міфологічний характер, воно не готове виконати потреби суспільства в «реформі свідомості», тобто потреба суспільства в усвідомленні людиною самого себе, сенсу своїх дій, власної боротьби і власних бажань.

Отже, виходячи з вище наведених міркувань, висновок тут може бути один - активне підвищення ролі філософських дисциплін як у навчальному, так і виховному процесі вищого навчального закладу.

Список літератури:

1. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания.- Л., 1969.
2. Бургін М.С. Аксіологічні аспекти наукових теорій.- Київ, 1991.
- 3.Здравомыслов А.Г. Ядов В.А. Отношение к труду и ценностные ориентации личности. // Социология в СССР. С.,Т.2.1996.
- 4.Івін О. О. Цінності та розуміння // Питання філософії. № 8. 1987.
5. Рубин Б., Колесников Ю. Студент глазами социолога. Изд-во Ростовского университета, 1968.
6. Каган М.С. Філософська теорія цінностей. СПб., 1997.
7. Рубинштейн С.А. Проблемы общей психологии.-М.,1973.
8. Нові технології навчання: Наук.-метод. Зб./ Ред. кол.: В.О.Зайчук (головний редактор), О.Я.Савченко, М.Ф. Дмитриченко та ін .- К.: НМЦ ВО, 2002.
9. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації .- Львів: «Магнолія Плюс», вид. В.М.Піча, 2004 .
10. Куліченко В.В., Черниш А.М. Філософія: Підручник для вищих навчальних закладів .- Тернопіль: Підручники і посібники, 2008.